

İlgili Kanun / Madde
6100 S. HMK/27

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2023/5194

Karar No. 2023/8753

Tarihi: 07.06.2023

●HUKUKİ DİNLENİLME HAKKI
●TANIK DİNLETME TALEBİNİN REDDİNİN
HUKUKİ DİNLENİLME HAKKININ İHLALİ
NİTELİĞİNDE OLDUĞU

ÖZETİ: Somut uyuşmazlıkta davacı-birleşen davada davalı vekilince; tanığı U.G'nin görevlendirme nedeniyle yurt dışında olduğu, bu durumu gösterir uçak bileti ve otel konaklama belgesinin mevcut olduğu belirtilerek zorla getirme kararına rağmen temin edilemeyen tanığın daha sonra dinlenilmesine karar verilmesi talep edilmiştir. Buna rağmen davacı tanığı U.G'ye duruşma gün ve saatinin tebliğ edildiği, tanığın mazeretsiz olarak duruşmaya katılmadığı, zorla getirme kararına rağmen kolluk tarafından temin edilemediği gerekçesiyle davacı vekilinin tanık U.G'yi dinletme talebinin reddine karar verilmesi hukuki dinlenilme hakkının ihlali niteliğinde olduğundan bozmayı gerektirmiştir.

Taraflar arasındaki alacak davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Kararın taraf vekilleri tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince başvuruların esastan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı taraf vekilleri tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçelerinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

1.Asıl davada davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin 21.06.2009-29.06.2017 döneminde ihtiyaç duyulan çeşitli işlerde bir nevi joker işçi olarak

çalıştığını, Ankara 25. Noterliğinin 29.06.2017 tarihli ve 14064 yevmiye No.lu ihtarı ile işyerinde kendisine uygulanan psikolojik taciz (mobbing), geçmiş dönem ücret alacakları (kur ve kesinti etkisi nedeniyle sabit olmadığından) ile fazla çalışma yaptırılması, hafta sonu ile resmî ve dinî tatillerde çalışılması ve ücretlerinin ödenmemesi, SGK primlerinin gerçek ücret üzerinden yatırılmaması, insani olmayan ağır çalışma koşulları, yıllık izin haklarının tam olarak ödenmemesi nedenleriyle bildirimsiz ve tek taraflı olarak haklı nedenlerle iş sözleşmesini sona erdirdiğini, fesih tarihinde net ücretinin 1.900,00 USD olduğunu ileri sürerek kıdem tazminatı ile fazla çalışma, yıllık ücretli izin, ulusal bayram ve genel tatil ücreti, hafta tatili, prim ve ücret farkı alacaklarının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

2. Birleşen davada davacı vekili dava dilekçesinde; iş sözleşmesinin işçi tarafından haksız feshedildiğini ileri sürerek ihbar tazminatının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

1.Asıl davada davalı vekili cevap dilekçesinde; husumet itirazında bulduklarını, alacaklarının zamanışımına uğradığını, ücretlerinin bankadan ödendiğini, tekniker olarak çalıştığını, ikramiye ya da prim uygulaması olmadığını, hizmet süresi ve ücretinin doğru olmadığını, 01.01.2013-02.08.2013 ve 01.01.2014-29.06.2017 döneminde kesintili çalıştığını, iş sözleşmesini kendisinin haksız feshettiğini, joker eleman olmadığını, Irak'ın Kuzey Bölgesinde 2013 yılına kadar kamp alanının aktif olduğunu, 2013 yılından bu yana davacının boş ve faal olmayan işçi kampında tek başına kaldığını, Irak uyruklu çalışanların kampın kapısını 24 saat beklediklerini, bu nedenle davacının kapıda nöbet gibi bir görevinin olmadığını, 2013'ten bu yana normal mesaisinde bile doğru düzgün bir iş yapmadığını, iddia edilen çalışma sisteminin hayatın olağan aşına aykırı olduğunu savunarak davanın reddini istemiştir.

2. Birleşen davada davalı vekili cevap dilekçesinde; iş sözleşmesinin işçi tarafından haklı nedenle sonlandırıldığını ve işverenin ihbar tazminatına hak kazanmadığını savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; banka kayıtları ve tanık beyanları birlikte değerlendirildiğinde davacının aylık ücretinin net 1.900,00 USD olduğu, 09.07.2009-29.06.2017 döneminde davalıya ait işyerinde çalıştığı, iş sözleşmesini ücret alacaklarının ödenmemesi nedeniyle haklı nedenle feshettiğinden kıdem tazminatına hak kazandığı, işveren tarafından açılan davada ihbar tazminatının reddi gerektiği, davacının yıllık izinlerinin tamamını kullandığı, ücret ve prim alacağı bulunmadığı, tanık beyanlarına göre ispat edilen fazla çalışma, hafta tatili ve genel tatil çalışmaları olduğu gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde taraf vekilleri istinaf başvurusunda bulunmuşlardır.

B. İstinaf Sebepleri

1. Davacı-birleşen davada davalı vekili; tam ıslah ettiği fazla çalışma, hafta tatili ile ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacaklarının belirsiz alacak davası olarak kabul edilmesi gerektiğini, ıslah için kendilerine yeniden süre verilmesi gerektiğini, tanığının haklı ve geçerli mazereti olması nedeniyle dinlenemediğini, savunma hakkının kısıtlandığını, denetime elverişsiz bilirkişi raporuna itibar edildiğini, yıllık ücretli izin isteminin haksız reddedildiğini, kur farkından kaynaklanan eksiklik nedeniyle ücretinin az ödendiğini belirterek İlk Derece Mahkemesi kararının asıl dava yönünden ortadan kaldırılması istemi ile istinaf yoluna başvurmuştur.

2. Davalı-birleşen davada davacı vekili; asıl davanın Mitaş AŞ'ye karşı açıldığını buna karşın MEPC-MİTAŞ Taahhüt İnşaat Anonim Şirketi hakkında karar verildiğini, davacının aylık 1.900,00 USD ücret aldığı kabul edilemeyeceğini, davacı lehine USD üzerinden kıdem tazminatına hükmedilemeyeceğini, davacının fazla çalışma yapmasını gerektirecek bir iş yapmadığını, işyerinin faal çalışmadığını, işyerinde çalışma süresinin hatalı belirlendiğini, tanığının usulüne uygun şekilde dinlenmediğini, birleşen davanın kabulüne karar verilmesi gerektiğini belirterek İlk Derece Mahkemesi kararının asıl ve birleşen dava yönünden ortadan kaldırılması istemi ile istinaf yoluna başvurmuştur.

C. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; dava türünün ıslah dilekçesi ile değiştirilmesi mümkün olmadığından davacının kısmi dava olarak açtığı dava hakkında davacının ıslah dilekçesi ile bu alacaklarını belirsiz alacak davasına dönüştürme talebine değer verilmemesinin yerinde olduğu, tanığın hangi hususta dinlenilmesi gerektiği yönünde bir açıklama yapılmaması nedeni ile mevcut delil durumu ve yargılama süreci dikkate alındığında tanık dinlenilmesi talebine itibar edilmediği, işçinin hak kazandığı yıllık izinleri kullandığı, dava dilekçesinde tarafın yanlış veya eksik gösterilmesi kabul edilebilir bir yanlışlığa dayandığı, davacının ücretinin ödeme tarihindeki kur üzerinden banka hesabına yatırıldığı miktar ile davacının iddiasının aynı yönde olduğu, çalışma süresinin doğru tespit edildiği, davacının iş sözleşmesinin haklı nedenle feshedildiği ispat edilemediğinden birleşen davanın reddine karar verilmesinin isabetli olduğu gerekçeleriyle taraf vekillerinin istinaf başvurularının ayrı ayrı esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde taraf vekilleri temyiz isteminde bulunmuşlardır.

B. Temyiz Sebepleri

Taraf vekilleri; istinaf başvuru dilekçelerindeki sebepleri tekrar ederek Bölge Adliye Mahkemesi kararının ortadan kaldırılması istemi ile temyiz yoluna başvurmuşlardır.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, dava türü ve ıslah, iş sözleşmesinin davacı tarafından feshedilmesinin haklı nedene dayanıp dayanmadığı, aylık ücret miktarı, çalışma süresi, dava konusu alacakların ispatı ve savunma hakkının kısıtlanıp kısıtlanmadığı noktalarındadır.

2. İlgili Hukuk

1. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 369 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 371 inci maddesi.

2. 4857 sayılı İş Kanunu'nun 24, 32, 41, 44, 46, 53, 59 ve 63 üncü maddeleri.

3. 6100 sayılı Kanun'un "Hukuki dinlenme hakkı" kenar başlıklı 27 nci maddesi şöyledir:

"(1) Davanın tarafları, müdahiller ve yargılamanın diğer ilgilileri, kendi hakları ile bağlantılı olarak hukuki dinlenme hakkına sahiptirler.

(2) Bu hak;

a) Yargılama ile ilgili olarak bilgi sahibi olunmasını,

b) Açıklama ve ispat hakkını,

c) Mahkemenin, açıklamaları dikkate alarak değerlendirmesini ve kararların somut ve açık olarak gerekçelendirilmesini, içerir."

4. 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 24 ve 27 nci maddeleri.

3. Değerlendirme

1. Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyuşmazlığın hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre davalı- birleşen davada davacı vekilinin tüm, davacı- birleşen davada davalı vekilinin aşağıdaki paragrafların kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2. Somut uyuşmazlıkta davacı-birleşen davada davalı vekilince; tanıdığı U.G'nin görevlendirme nedeniyle yurt dışında olduğu, bu durumu gösterir uçak bileti ve otel konaklama belgesinin mevcut olduğu belirtilerek zorla getirme

kararına rağmen temin edilemeyen tanığın daha sonra dinlenilmesine karar verilmesi talep edilmiştir. Buna rağmen davacı tanığı U.G'ye duruşma gün ve saatinin tebliğ edildiği, tanığın mazeretsiz olarak duruşmaya katılmadığı, zorla getirme kararına rağmen kolluk tarafından temin edilemediği gerekçesiyle davacı vekilinin tanık U.G'yi dinletme talebinin reddine karar verilmesi hukuki dinlenilme hakkının ihlali niteliğinde olduğundan bozmayı gerektirmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeple;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının **ORTADAN KALDIRILMASINA**,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının **BOZULMASINA**,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgililere iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

07.06.2023 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.